

Marten van Straten

Mijn naam is Marten van Straten, 49 jaar oud, getrouwd met Martine en vader van Myrthe. Ik ben woonachtig in Ulrum, Noord-Groningen.

Schelpen verzamelen doe ik al sinds mijn vroegste jeugd. Als peuter al vulde ik menig sigarendoosje met schelpen meegenomen van vakantie op Ameland of Schiermonnikoog.

Als iemand mij vraagt waarom ik schelpen verzamel zeg ik altijd: „Ieder kind verzamelt schelpen, alleen ben ik nooit opgehouden met kind zijn”. De verzameling werd uitgebreid met schelpen gekregen van kennissen op de visserij, schelpen van de Shell spaaractie (Shell, 1972) en na lang zeuren ook met de schelpen die mijn vader had meegenomen uit Nederlands Nieuw-Guinea.

Voor het opbergen van de verzameling werd door mijn vader een kist getimmerd, met inzetbakken met vakjes, fraai geschilderd in jaren '70 oranje en groen. Deze kist met de eerste aanzet van mijn verzameling én de schelpen van de Shell spaaractie met de originele opbergdoos heb ik nog steeds.

Geliefde uitstapjes in mijn jeugd waren bezoeken aan 'Miramar' in Vledder, nog in de tijd dat mejuffrouw Jeanne Warners daar de scepter zwaaide, en het Zeeaquarium in Delfzijl waar ik mijn eerste schelpenboekje 'Schelpen die men vinden kan' van Bob Entrop kocht. Door dit boekje kwam ik er achter dat schelpen naast hun populaire naam ook een wetenschappelijke naam hebben waarna ik mijn verzameling van etiketten heb voorzien, het begin van een wetenschappelijke collectie! In dit boekje zat een folder van de 'Stichting Biologia Maritima' over hun losbladige uitgave 'Vita Marina' (z.j.) waar ik in 1979 als achtjarig jongetje lid en abonnee van ben geworden. Na het fuseren met

de Nederlandse Malacologische Vereniging in 2001 werd dit een lidmaatschap van deze vereniging en een abonnement op de Spirula, Basteria en Vita Malacologica.

Aanvankelijk verzamelde ik zowel tropisch als inheems materiaal, later ben ik mij meer gaan specialiseren in Europees marien, zowel recent als fossiel. Deze zelfopgelegde beperking is echter moeilijk vol te houden, want ondertussen heb ik ook weer een aantal deelverzamelingen. Om er een aantal te noemen: Littorinidae, Nautilidae en West-Afrikaanse cymbiums.

Als gevolg van mijn verzameling Nautilussen, en geïnspireerd door een afbeelding in het Nautilus boek van Wolfgang Grulke (2016), ben ik ook Nautilussen in de filatelie gaan verzamelen, denkende dat ik dit wel snel 'compleet' zou hebben. Echter, ik bezit nu zo'n 150 verschillende zegels en de verzameling is nog verre van compleet.

Door een artikel in een plaatselijke krant (Maryanan, 1989) kwam ik in contact met de helaas te vroeg overleden Kees van Timmeren, waarna ik lid werd van de 'Schelpenwerkgroep Delfzijl', nu 'Schelpenwerkgroep Noordoost-Nederland'. Werkavonden en excursies van deze werkgroep ervaar ik altijd als zeer leerzaam en bovenal gezellig. Voorbeelden hiervan zijn een meerdaagse excursie naar het bekken van Parijs, diverse excursies naar de Waddeneilanden en de zeer geslaagde excursie in eigen provincie van vorig jaar juni. Waarna ik twee nieuwe (invasieve) soorten aan mijn collectie kon toevoegen, namelijk de Brakwaterstrandschelp *Rangia cuneata* en Amerikaanse strandschelp *Mulinia lateralis*, beide van de familie Mactridae.

Via de schelpenwerkgroep heb ik ook Jan Kuiper leren kennen, regelmatig treffen wij elkaar om over onze hobby te praten,

vondsten te determineren en te ruilen.

Van professie ben ik Kapitein ter Koopvaardij, momenteel op een 10.000 tons zelflosser, een ideaal beroep voor iemand die schelpen verzamelt. Alhoewel vaak de tijd en/of omstandigheden het niet toelaten om uitgebreid te verzamelen in de aangedane havens heb ik mijn collectie toch aardig kunnen uitbreiden in de 30 jaar dat ik op zee zit. Vooral de reizen van en naar de Middellandse Zee waren vaak succesvol omdat daar de handels-haven en visserijhaven vaak één zijn en er makkelijk op en bij de vissersschepen gezocht kan worden.

Ook interessante plaatsen die ik dankzij mijn beroep heb kunnen bezoeken en waar ik schelpen verzameld heb zijn o.a. de Lofoten en Narvik in Arctisch Noorwegen, de Faeröer eilanden, Fowey in Cornwall (met zijn subtropisch microklimaat) en diverse plaatsen in Marokko, Algerije en Tunesië. Verder Bermuda en vorig en begin dit jaar (2020) een aantal reizen naar The Gambia, waar ik gefascineerd ben geraakt door de West-Afrikaanse *Cymbiums* (Volutidae) waarvan ik dan ook een koffer vol mee naar huis heb genomen.

Mijn deelverzameling Littorinidae is ook een gevolg van het varen. Ook al is er vaak geen gelegenheid om uitgebreid te verzamelen, in elke haven is wel een stukje oever met geschikt substraat, een kademuur, meerpaal of ander oppervlak waar alikruiken op leven.

De zomervakantie wordt sinds jaar en dag doorgebracht op Ter-schelling waar natuurlijk ook verzameld wordt (De Bruyne & De Boer, 2008). Ook al zitten vrijwel alle recente soorten uit de Noordzee al in de collectie, ik kan het toch niet laten om ieder jaar weer wat mee te nemen. Ik probeer dan ook de focus te leggen op de fossiele soorten, met als ultiem doel gave exemplaren

van de Brede strandschelp *Macra glauca* en de Fossiele grote strandschelp *Macra corallina pliotoneerlandica*.

Een ander aspect van deze hobby waar ik veel plezier aan beleef is het bezitten en lezen van boeken die betrekking hebben op mijn (deel-)verzamelingen.

Begonnen met het opbergen in sigarenkistjes is mijn verzameling nu opgeborgen in honderden Pas-lades op de vliering van ons huis.

Ik hoop middels dit artikel jullie een kijkje te hebben gegeven in mijn levenslange passie, namelijk het verzamelen van schelpen. Voor het volgende nummer heb ik Henk Jan Kwant gevraagd voor een bijdrage.

Geraadpleegde bronnen

- DE BRUYNE, R.H. & TH.W. DE BOER, 2008. Schelpen van de Waddeneilanden. Fontaine uitgevers, 's-Graveland.
- ENTROP, B., 1975. Schelpen die men vinden kan. Thieme, Zutphen.
- GRULKE, W., 2016. Nautilus beautiful survivor. At One Communications, Chicago.
- MARYANAN, D., 1989. Vijftienhonderd soorten schelpen in tuinhuisje – Nieuwsblad van het Noorden, 13 januari 1989.
- SHELL, 1972. Schelpen uit de wereldzeeën. Shell, Den Haag.
- STICHTING BIOLOGIA MARITIMA, z.j. Wervingsfolder Vita Marina, losbladige documentatie – Stichting Biologia Maritima Den Haag.

Adres van de auteur
m.van-straten@tele2.nl